

VIII

**К О Н Г Р Е С
СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ
У К Р А Ї Н С Ь К И Х
Л І К А Р С Ь К И Х
Т О В А Р И С Т В**

ПРЕЗУ ДОПОВІДЕУ

2000
Львів
Трускавець

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ГЕНА ТОКСИГЕННОСТІ ЗБУДНИКІВ ЗАХВОРЮВАНЬ, ЯКІ ПЕРЕБІГАЮТЬ З КЛІНІКОЮ ДИФТЕРІЇ

В.В. Ніколаєвський, Ю.І. Бажора, М.М. Чеснокова, І.М. Годзієва

Одеський державний медичний університет

Нещодавно появились повідомлення про те, що деякі дифтероїди, наприклад *Corynebacterium* *lucifugans*, *C. xerosis*, *C. pseudodiphtheriticum* та інші, можуть спричинити захворювання, що перебігають клінікою дифтерії.

Метою цієї роботи було визначення наявності гена токсигенності у дифтероїдів за допомогою методу полімеразної ланцюгової реакції з парою праймерів на ген дифтерійного токсину, а також ідентифікація культур дифтероїдів ПЛР-генотипуванням. Досліджено ротоглоткові змиви, отримані від 54 пацієнтів Одеської міської інфекційної клінічної лікарні, а також чисті культури бактерій виду *Corynebacterium*. Ідентифікація гена токсигенності проводилася за допомогою пари специфічних

праймерів на ген дифтерійного токсину.

Ефективність виявлення токсигенних збудників дифтерії методом геноспецифічної ПЛР-діагностики перевищує ефективність її бактеріологічної ідентифікації більш, ніж на 30%. Зокрема ген токсигенності виявлено у 11 із 18 випадків дослідження “нетоксигенних” (за даними бактеріологічних засобів) культур *S.d.gravis* і в двох випадках із 5-й - *S.d.mitis*, при цьому, в усіх цих випадках клінічне виявлялася дифтерія ротоглотки, а в одному - комбінована дифтерія ротоглотки і гортані. Таким чином, застосування ПЛР дозволяє підтвердити, лабораторними методами діагноз дифтерії.

Найбільше цікавими були результати ПЛР-діагностики токсигенності штамів дифтероїдів, виділених від хворих зі захворюваннями, які протікають з клінікою дифтерії. Всього було досліджено 16 культур мікроорганізмів, що ідентифікувалися як *S. pseudodiphtheriticum* і 12 - *S. xerosis*. Із цих 28 культур 11 були виділені від хворих з важкими поширеними і токсичними формами захворювання. У жодному випадку дослідження культур дифтероїдів ген токсигенності не був виявлений та й традиційний тест на токсигенність методом імунопреципітації в агаровому гелі дав негативний результат, що свідчить про відсутність не тільки продукції дифтерійного токсину, але і специфічного фагового гена токсигенності.

Можна припустити, що патогенність цих мікроорганізмів зумовлена іншим чинником, наприклад, некротоксином, який, на думку багатьох авторів, характерний саме для *S. pseudodiphtheriticum*, *S. xerosis* та інших дифтероїдів, що потребує застосування специфічних праймерів.